

Samhällsbyggnad, Plan- och naturenheten

Datum
2015-11-25

Samrådsredogörelse angående revidering av skötselplan för det kommunala naturreservatet Labro ängar

Ett förslag på reviderad skötselplan för det kommunala naturreservatet Labro ängar var ute på samråd mellan 15 mars-30 april 2015.

Efter inkomna yttranden ändrar Nyköpings kommun i skötselplanen enligt följande:

- Kommunen överger planerna på att anlägga grunda dammar i naturreservatet.
- Några mindre kompletteringar och ändringar i text har gjorts efter inkomna synpunkter, se fullständiga bemötanden nedan.

Sändlista:

Markförvaltare, Nyköpings kommun

Arrendator Labro ängar

Inspektör Sjösa gård

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Skogsstyrelsen

Ombudsman Handikappalliansen

Fågelföreningen Tärnan

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

Sörmlandsentomologerna

Sörmlands Ornitologer

Naturskyddsförening södra Sörmland

Friluftsförbundet i Nyköping

Nyköpings Frisksportarklubb

Botaniska Sällskapet i Stockholm

Följande har inkommit med yttrande:

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

Nyköpings Frisksportarklubb

Naturskyddsföreningen södra Sörmland

Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Yttranden och bemötande

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

Sportfiskarna delar Nyköpings kommuns bedömning att revideringarna stämmer väl överens med syften för naturreservatet och att reservatsföreskrifterna inte behöver ändras. Sportfiskarna bedömer att de skötselåtgärder som föreslås i den nya skötselplanen kommer att bibehålla och öka området biologiska mångfald och naturvärden samt stärka kontakten och sambanden mellan terrestra och akvatiska naturvärden.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund stöder därför förslaget till ny skötselplan utan reservationer och bistår gärna med kompetens kring akvatiska miljöer när planerade åtgärder med akvatisk koppling genomförs.

Nyköpings Frisksportarklubb

Vi anser att utsända handlingar som är omfattande och vältäckande kan godkännas som väl lämpade för sitt ändamål. Vi vill dock komplettera med följande synpunkter.

Planen illustreras med kartbilder från 1600-talet samt början och mitten av 1900-talet. För att tolka kartorna rätt måste man vara medveten om att genom den landhöjning som skett i Sörmland under denna tid har strandlinjen förflyttats. Går man ännu längre tillbaka i tiden och jämför med hur platsen såg ut när de första spåren av mänsklig verksamhet uppstod inom Nyköpings kommun, kan man konstatera att hela berörda området vid Labro ängar låg långt under dåvarande vattenyta. Från istiden fram till nutid har det pågått en ständig landhöjning i våra trakter. I den aktuella miljödebatten framförs ständigt farhågor för att klimatförändringen kommer att medföra en höjning av havsvattennivån i framtiden. Detta innebär att strandlinjen, som hittills ständigt förflyttats utåt från landsidan på låglänta delar kommer att förflytta sig inåt mot land istället. Dessa fakta måste beaktas om förslaget till gäddlekplats i området ska bli ett långsiktigt hållbart projekt. För schaktning inom naturreservat krävs naturligtvis tillstånd.

I skötselplanen anges att hamling av träd skall utföras. Med tillfredsställelse konstateras att det fastslås att åtgärden skall resultera i levande träd. I remisshandlingen finns inga belägg för att det i gångna tider förekommit hamling i området. Man måste kunna skilja på fackmannamässigt utförd trädbeskärning, som syftar till att bevara trädens livslängd och funktion och på hamling som utgör ett våldsamt ingrepp i trädens livscykel, vilket många arter inte tål. Första hamlingsförsöket i samband med restaureringsarbetet vid Labro ängar genomfördes, trots avrådan från tillgänglig beskärningskunnig personal, på ett sådant sätt att påföljande växtsäsonger stod de berörda träden kvar som avskräckande exempel i form av döda högstubbar vilka förfulade landskapet. Om hamling skall utföras i naturreservatet bör personal som har god kunskap om trädbiologi anlitas.

Hassel är en mycket värdefull växtart som misshandlas i skötselprogrammet. Där beskrivs att ytor med hasseluppslag skall röjas och hasselknippen beskäras med ingen anvisning om vård och skyddsåtgärder för gamla hasselbestånd anges. I kommunens miljöprogram ingår bevarandet av en stor biologisk mångfald. Bildande av naturreservat bidrar till att delar av högt uppsatta miljömål kan uppnås. Det finns ett antal sällsynta och rödlistade arter som har anknytning till gamla hasselbestånd. Hasseln utgör den bästa västvärden för ett flertal slätbarkarter som exempelvis skriftlav och styvskinn. Ovanliga tryffelarter, vätteros, krushättemossa, hasselmus, hasselsnok är andra exempel på arter som kan påträffas vid hassel. Hasselticka är en sällsynt svamp med huvudsaklig utbredning i östra Svealand. Hasselticka förekommer endast i hasselbestånd med så lång kontinuitet att död ved kan bildas och det är endast genom reservatsbildning som kontinuiteten kan garanteras. Därför vilar ett extra stort ansvar på dem som sysslar med reservatsvård vid Sörmlandskusten att de tillser att befintliga hasselbestånd skyddas.

Bifogas: information från tiden före bildandet av naturreservatet.

Bemötande:

Grunda dammar: Kommunen överger planerna på att anlägga grunda dammar i naturreservatet.

Hamling: Hamlingen kommer att utföras av kunnig personal.

Hassel: Nyköpings kommun håller med om att gammal hassel är viktig för den biologiska mångfalden. I Labro ängar har vi emellertid gjort avvägningen att floran knuten till hävd och öppet landskap är prioriterad, men gammal hassel ska också bevaras. I skötselplanen är det återkommande tuktning av yngre hassel i skötselområden 2 och 3 som menas, med avsikt att begränsa lövförna i slätterängen och betesmarken, vilket i sin tur gynnar den prioriterade floran. Detta har tydliggjorts nu och kompletterats med en mening "Grov hassel bevaras" (sida 14). I skötselområde 5 får hasseln utvecklas fritt förutom ung hassel som växer intill ekarnas stammar (sida 14). I skötselområdet 6 tas en del unga hasselbuketter bort för att öka ljusinsläpp till stammar av ädellövträd, resten får utvecklas fritt (sida 15).

Naturskyddsföreningen södra Sörmland

Vi har granskat och har inget att erinra mot ert förslag till reviderad skötselplan för naturreservatet Labro ängar.

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen är positiv till att en ny skötselplan tas fram för Labro ängar och att området görs mer anpassat för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Länsstyrelsen är också positiv till kommunens ambition att arbeta med skapande av reproduktionsområden för fisk. Länsstyrelsen anser dock att syfte och föreskrifter i reservatsbeslutet behöver ändras för att åtgärderna ska vara möjliga. Länsstyrelsen anser vidare att tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken och dispens enligt 7:7§ miljöbalken bör sökas, samt att anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken bör sökas, innan skötselplanen fastställs.

Natura 2000

Naturreservatet Labro ängar är även ett Natura 2000-område. Länsstyrelsen anser att detta tydligare bör framgå i skötselplanen. Eventuellt kan ett avsnitt läggas till som beskriver vad som gäller för området, t ex gynnsam bevarandestatus, hotbild etc.

Området för anläggning av gäddammar ligger inom utpekad naturtyp 1630 havsstrandängar och tillstånd krävs för åtgärden. Tillstånd enligt 28b§ miljöbalken får lämnas endast om verksamheten inte på ett betydande sätt skadar de livsmiljöer i området som var avsedda att skyddas. Det kan därför vara bra att söka tillstånd innan skötselplanen fastställs.

Mål och åtgärder för skötselområden sid 12

Stycket som beskriver utförandet av skötselåtgärder är något rörigt och behöver struktureras upp. Det är inte helt lätt att koppla åtgärd till skötselområde. Som det står beskrivet nu får man läsa på flera olika ställen för att få en uppfattning om vilka åtgärder som ska utföras i ett visst skötselområde.

Skötselmål och föreskrifter för skötsel sid 13

Ordet föreskrifter i rubrik och stycket bör tas bort eller ersättas av ett annat ord så att det inte blandas ihop med föreskrifterna i reservatsbeslutet. Regleringar som har rättsverkan ska inte förekomma i skötselplanen utan ska regleras i föreskrifterna under A, enligt 7 kap 5§ miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområden, som t ex markbearbetning och insådd som nämns i stycket.

Under kapitlet hänvisas även till EU:s miljöstödsregler för skötsel. Kanske är det bättre att anpassa skötseln till förhållandena på platsen än till miljöstödsreglerna.

Dessa kan ändras och är inte alltid anpassade för att ge den miljönytta som ett enskilt område behöver.

Sammanfattning av planerade åtgärder sid 14

I skötselområde 1 föreslås att grunda dammar ska anläggas för att gynna vårlekande fisk och flera fågelarter. Länsstyrelsen är inte emot åtgärden som sådan, under förutsättningar att en miljökonsekvensbeskrivning visar att naturnyttan blir större med en sådan åtgärd. Länsstyrelsen håller däremot inte med kommunen i deras slutsats att åtgärden stämmer väl överens med syftet med naturreservatet och att reservatsföreskrifterna inte behöver ändras. Länsstyrelsen kan inte se att åtgärden är förenlig med syftet, "att bevara och återställa ett öppet odlingslandskap med lång kontinuitet och därmed säkerställa förekomsten av kulturpräglade markslag och anturtyper samt en lång rad hävdgynnade växt- och djurarter.". Länsstyrelsen kan inte heller se att det är förenligt med föreskrifterna att utföra dessa åtgärder. Enligt A-föreskrifterna är det förbjudet att "borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna".

I skötselområde 3 föreslås att en handikappslinga och fågelplattform/utsiktsplats anläggs vid norra backen. Länsstyrelsen är positiv till åtgärden, vilken stämmer väl överens med Naturvårdsverkets ambitioner att öka tillgänglighet för personer med funktionshinder i skyddade områden. Länsstyrelsen anser att åtgärden stämmer överens med syftet men att dispens från A-föreskriften "uppföra byggnad, mast eller annan anläggning" måste sökas.

Bemötande:

Grunda dammar: Nyköpings kommun anser att kraven från Länsstyrelsen att kommunen, innan skötselplanen ens fastställts, måste ändra i reservatets syfte och föreskrifter, upprätta en miljökonsekvensbeskrivning, ansöka om tillstånd enligt 7 kap 28a § och 28b§ miljöbalken, ansöka om dispens enligt 7:7§ miljöbalken och anmäla om vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken, verkar stå i orimlig proportion med åtgärdens storlek och miljönytta. Därför överger kommunen planerna på att anlägga grunda dammar i naturreservatet tillika Natura 2000-området.

Natura 2000: På sidor 2 och 3 i skötselplanen står att Labro ängar är Natura 2000-område med beteckning och lista på naturtyper enligt EU:s habitatdirektiv. På sida 12 i skötselplanen beskrivs kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus enligt habitatdirektivet. Skötselplanen har nu även kompletterats med följande mening sida 8: " Labro ängar är även utpekade som Natura 2000-område och en bevarandeplan upprättad av Länsstyrelsen i Södermanlands län finns för området ". Med detta anser kommunen att det tydligt framgår i skötselplanen att Labro ängar är ett Natura 2000-område.

Mål och åtgärder för skötselområden: Kommunen anser att stycket är tillräckligt tydligt.

Skötsel mål: Termen "skötsel mål" har ändrats till "bevarandemål" och "skötsel föreskrifter" till enbart "skötsel".

Miljöstöd: Hela meningen på sida 13 lyder "Skötsel detaljerna ska regleras i ett eller flera beslut om miljöstöd eller skötselavtal med brukare och eventuella entreprenörer" vilket kommunen anser är tillräckligt tydligt.

Dispens från föreskrift: Kommunen avser söka dispens från reservatsföreskrift för att anlägga en slinga anpassad för personer med funktionshinder.